

FEDERACE ŽIDOVSKÝCH OBCÍ V ČESKÉ REPUBLICE

VÝROČNÍ ZPRÁVA
ZA ROK
2011

SLOVO PŘEDSEDY

Federace židovských obcí v České republice nebyla v roce 2011 nucena řešit závažné krizové situace. Díky tomu se mohla soustředit na práci na dlouhodobých projektech, jejichž cílem je zajistit židovským obcím v České republice potřebné předpoklady pro náboženskou, sociální a organizační činnost. FŽO se aktivně podílela na jednání církví a náboženských společností s představiteli českého státu, jehož výsledkem je návrh zákona, který by – v případě, že ho parlament schválí – zajistil důstojné a oboustranně přijatelné řešení křiv minulosti i nezávislost náboženských institucí na státu a jeho politických reprezentacích. Jinak řečeno, skutečnou svobodu pro církve a náboženské společnosti a ovšem i jejich mnohem větší míru zodpovědnosti za vlastní podobu a fungování.

Rok 2011 byl také druhým rokem projektu Revitalizace židovských památek, který představuje největší jednotlivou investici do záchrany dochovaných synagog a památkových budov s židovskou historií v poválečném období. V administrativně i organizačně velmi náročném projektu, který FŽO řídí a realizuje, se daří dodržovat termíny i stanovené podmínky, což je zcela zásadní pro jeho průběžné financování ze strany Evropské unie a českého státu.

Co je ale asi nejdůležitější: i v roce 2011 federace na konkrétních případech prokázala, že princip vzájemné solidarity, ochoty pomoci jeden druhému a pochopení pro potřeby, které se týkají jiné židovské obce, je v rozhodování a praxi stále přítomný. Že federace není formální institucí a úřadem, ale živým společenstvím židovských obcí a organizací, které sice mohou mít a mají na řadu věcí odlišný názor, ale v podstatných věcech se dokážou rozumně dohodnout se zřetelem na zájmy a prospěch celku.

Všem, kdo se na správě a řízení židovských záležitostí v České republice prostřednictvím FŽO v roce 2011 podíleli, upřímně děkuji, a všem židovským obcím, organizacím i jejich příznivcům přeji dobré zdraví a Boží požehnání do příštích let.

Jiří Daníček

POSLÁNÍ FŽO

(ze Statutu FŽO)

Federace židovských obcí v České republice (dále jen FŽO) je organizací, sdružující židovské obce (dále jen ŽO) a přidružené židovské organizace. FŽO sdružuje ŽO, které se hlásí k ortodoxnímu, konzervativnímu nebo reformnímu (liberálnímu) směru judaismu.

FŽO zastupuje českou židovskou pospolitost, představovanou ŽO a organizacemi v ní sdruženými. Jejich jménem působí a vystupuje jako jednotné společenství v rámci České republiky i vůči zahraničí, a to jak v jednáních s příslušnými orgány a institucemi, tak i na veřejnosti a v médiích.

FŽO koordinuje činnost ŽO zejména ve věcech náboženských, sociálních, vzdělávacích a kulturních. Jedná v těchto věcech s orgány státní správy, samosprávy, případně s dalšími institucemi v České republice.

FŽO jedná a spolupracuje se zahraničními institucemi a organizacemi.

FŽO aktivně brání židovskou pospolitost proti všem projevům antisemitismu, rasismu, xenofobie, fašismu či jakékoliv diskriminace. FŽO chrání památku židovských obětí.

FŽO pečuje o židovské památky na území ČR, pokud o ně nepečují ŽO nebo jiné instituce.

Činnost FŽO je financována z dotací, darů a dalších příjmů.

FŽO má samostatnou právní subjektivitu dle zákona č. 3/2002 Sb. v platném znění.

Sídlem FŽO je Praha.

Orgány FŽO jsou: Rada FŽO, Prezidium, předseda FŽO, vrchní zemský rabín a Revizní komise FŽO.

ORGÁNY FŽO V ROCE 2011

Nejvyšším orgánem FŽO je **Rada FŽO**, která rozhoduje o všech zásadních záležitostech. Členy Rady FŽO jsou zástupci Židovských obcí, zvolení volebním shromážděním členů ŽO podle stanoveného klíče a podle platného volebního řádu dané obce, a předsedové nebo pověření zástupci přidružených organizací. Funkční období Rady je čtyřleté (2008-2012).

Užší vedení tvoří **předseda FŽO, vrchní zemský rabín, tajemník FŽO** a 7 místopředsedů (**Prezidium FŽO** – viz dále). Kontrolní činností se zabývá **Revizní komise FŽO**.

Při FŽO působí **Vrchní zemský rabinát**. V roce 2011 v něm pracovali: vrchní zemský rabín Efraim Karol Sidon, dva kantoři, jeden kantor-učitel, vedoucí vrchního rabinátu a sekretářka.

Výkonný aparát FŽO měl v roce 2011 pět stálých zaměstnanců (tajemník, vedoucí sekretariátu, asistentka, ekonomka a administrativní pracovnice, která zároveň pracuje s kartotékou deportovaných osob z období šoa).

FŽO vydává měsíčník **Roš Chodeš**. Redakce, která také zajišťuje také vydávání židovského kalendáře (luachu) a Židovské ročenky, je samostatným oddělením FŽO. Působí v ní tři redaktoři (jeden na půl úvazku) a administrativní pracovnice, která také zajišťuje výtvarné řešení časopisu.

RADA FŽO

V roce 2011 se uskutečnila čtyři pravidelná zasedání Rady FŽO. Vedle běžných témat se projednávaly zejména projekt Revitalizace židovských památek z prostředků EU, zřízení Židovské tiskové informační agentury, rozdělení daru Židovského muzea v Praze a rozpočet FŽO, návrhem zákona o majetkovém narovnání státu a církví, řešením situace v ŽO Ústí nad Labem a úpravou stanov, která by upřesnila nakládání s majetkem ŽO.

PREZIDIUM FŽO

Prezidium FŽO na základě voleb z prosince 2008 pracovalo v tomto složení v tomto složení:

předseda:	Jiří Daníček
místopředsedové:	Eva Fantová, Pavel Fried, Peter Györi, Michael Lichtenstein, Jiří Löwy, Jan Munk, Petr Papoušek
vrchní zemský rabín:	Efraim Karol Sidon
tajemník:	Tomáš Kraus

Jako host se schůzi Prezidia účastnil předseda Revizní komise FŽO Jiří Süs.

V roce 2011 se uskutečnilo 8 řádných zasedání Prezidia FŽO. Prezidium se na svých zasedáních zabývalo přípravami Rady a uskutečňováním jejích závěrů. Vedle témat, kterými se zabývala Rada (viz výše), věnovalo Prezidium pozornost i otázkám projevů antisemitismu, přípravě projektů, zejména projektu Revitalizace židovských památek, náboženským a vzdělávacím projektům, jakož i přípravou rozpočtu FŽO. Prezidium bylo pravidelně informováno o práci sekretariátu, významných akcích, na nichž se jednotliví členové Prezidia podíleli, o významných návštěvách a jednáních.

REVIZNÍ KOMISE FŽO

Revizní komise FŽO (dále RK FŽO) se zabývala především kontrolou rozpočtu FŽO a čerpáním daru ŽMP.

INSTITUCE ZALOŽENÉ FŽO NEBO SE ZASTOUPENÍM FŽO

Židovské muzeum v Praze

Židovské muzeum v Praze je sdružením právnických osob, jehož zřizovateli jsou FŽO a Ministerstvo kultury ČR. Ve Správní radě ŽMP působili dva zástupci FŽO, Jan Munk a Jiří Daníček, v dozorčí radě ing. V. Látal. ŽMP vydává samostatné výroční zprávy (www.jewishmuseum.cz).

Nadační fond obětem holocaustu

V devítičlenné správní radě Nadačního fondu obětem holocaustu působil pět zástupců FŽO. V dozorčí radě NFOH má FŽO dva zástupce. Mimo tohoto přímého zastoupení FŽO v orgánech NFOH se společného zasedání správní a dozorčí rady účastní zástupce FŽO. NFOH vydává výroční zprávy o své činnosti, které jsou veřejně přístupné (www.fondholocaust.cz).

Nadační fond Zecher na záchranu židovských památek

FŽO je zřizovatelem fondu, zabývajícím se rekonstrukcí některých židovských památek, které původně nebyly v majetku židovských obcí ani FŽO. Nadační fond Zecher vydává samostatné výroční zprávy (dostupné na www.fzo.cz).

Nakladatelství Sefer

FŽO je zakladatelem nakladatelství Sefer, které má formu s. r. o. a vydává a rozšiřuje neperiodické publikace zaměřené na židovskou tematiku. Vydané knihy na webových stránkách www.sefer.cz Samostatná výroční zpráva je k dispozici na webových stránkách FŽO (www.fzo.cz).

Nadační fond Leo Baeck Terezín

NF má za úkol zajistit vzdělávací programy v Terezíně, které by byly přístupné zejména zahraničním studentům. Předsedou správní rady je **Karl Vogel**, bývalý berlínský politik SPD, vedle FŽO je ve SR zastoupena i ŽO Teplice. NF je partnerem společného projektu města Terezín a Ústeckého kraje na revitalizaci města. NF vydává vlastní výroční zprávy.

SPOLUPRÁCE FŽO SE ZAHRANIČNÍMI INSTITUCEMI

Na základě asociační dohody FŽO nadále úzce spolupracuje s Americkým židovským výborem (**American Jewish Committee – AJC**), zejména s jeho ředitelem pro mezinárodní záležitosti rabínem **Andrew Bakerem**, který byl jmenován do funkce velvyslance OBSE pro otázky antisemitismu.

FŽO je nadále členem Světového židovského kongresu (**World Jewish Congress – WJC**). V roce 2009 byl jeho viceprezidentem zvolen dr. Tomáš Kraus, tajemník FŽO, který v této funkci působil i v roce 2011. WJC je střešovou organizací pro vrcholové židovské instituce, působící v jednotlivých kontinentech. Evropa je zastoupena Evropským židovským kongresem (**European Jewish Congress – EJC**), jehož je FŽO členem. Od roku 2009 působí dr. Kraus v EJC rovněž jako viceprezident.

FŽO je dále zastoupena v Evropském židovském fondu (**European Jewish Fund – EJF**), který si vzal za úkol podporovat drobnější projekty evropských židovských obcí, zejména v oblasti vzdělávání.

Do roku 2010 byla FŽO členem Evropské rady židovských obcí (**European Council of Jewish Communities – ECJC**). Koncem roku 2010 se však dostala tato instituce do krizové situace, kdy došlo k pokusu o její nelegitimní převzetí osobami, které neměly pro takovýto postup mandát. Tento pokus nakonec nebyl úspěšný a díky iniciativě několika zemí se Evropská rada židovských obcí rekonstituovala. V roce 2011 pak zahájila kroky k pokračování své činnosti legitimním způsobem. FŽO se však rozhodla vyčkat, až bude činnost této instituce zcela obnovena a stabilizována, poté zváží svůj opětovný vstup. V roce 2011 členem ECJC nebyla.

Stálým zahraničním partnerem FŽO byl dlouhodobě také **The American Jewish Joint Distribution Committee** (JDC nebo Joint), který v České republice podporoval vzdělávací a sociální programy ŽO, kulturní činnost židovských spolků atd. Přesto, že Joint své aktivity v ČR prakticky utlumil, podporuje nadále některé projekty, a to nejen v rámci židovské komunity. FŽO tak zůstává partnerem této organizace.

Zástupci FŽO dále působí ve Správní radě slovenské **Nadace EZRA**, která vznikla v souvislosti s vrácením částí slovenského židovského zlata, uloupeného nacistickým režimem, a po válce uloženého v Státní bance Československé (posléze v České národní bance). V souvislosti se změnami v personálním obsazení vedení slovenského Ústředního svazu židovských náboženských obcí (ÚŽŽNO) došlo i k personální obměně členů SR a DR Nadace EZRA.

FŽO je v pravidelném kontaktu se zastupitelskými úřady USA, Kanady, SRN, Rakouska, Francie, Itálie, Nizozemí, Belgie, Polska, Rumunska, Slovenska, Slovinska, Argentiny a dalších zemí.

Nejintenzivnější pracovní vztah má FŽO samozřejmě s **velvyslanectvím Státu Izrael**. V roce 2011 probíhala opět velmi úzká spolupráce s velvyslancem J. E. **Yaakovem Levym**, s jeho zástupcem Shacharem Shalevem a dalšími pracovníky ambasády. Předseda FŽO, tajemník a členové Prezidia, jakož i předsedové obcí a dalších židovských institucí jsou zváni na akce pořádané velvyslanectvím nebo za jeho podpory, FŽO je pravidelně informována o situaci v Izraeli a podílí se na přípravě a organizaci významných návštěv a kulturních akcí. Zástupci FŽO jsou často žádáni ze strany médií, aby komentovali situaci v Izraeli.

V roce 2011 probíhala i nadále výborná spolupráce s velvyslanectvím ČR v Izraeli, zejména s velvyslancem **Tomášem Pojarem**.

FŽO nadále spolupracuje s **Jewish Agency for Israel (Sochnut)** a s Židovským národním fondem (**KKL**). FŽO se i v roce 2011 účastnila aktivně činnosti **Česko-izraelské obchodní komory**, působící v ČR. Dr. Kraus se účastnil i její mise do Izraele, která byla spolupořádána jejím protějškem, **Izraelsko-českou obchodní komorou** působící v Izraeli. Mise se zúčastnil premiér Petr Nečas a další členové české vlády.

FŽO dále spolupracuje s **Zentralrat der Juden in Deutschland** (Ústřední rada Židů v Německu), s její dosavadní předsedkyní Charlotte Knobloch i s jejím nástupcem Dieterem Graumannem, jakož i s generálním tajemníkem Stephanem Kramerem. FŽO je v pracovním styku i s obdobnými střešovacími židovskými organizacemi v dalších evropských zemích.

Pravidelná jednání a společné akce se uskutečňují také ve spolupráci s německými nadacemi **Konrad-Adenauer-Stiftung, Friedrich-Ebert-Stiftung, Friedrich-Naumann-Stiftung, Heinrich-Böll Stiftung**, jakož i s **Goethe Institutem**. FŽO se účastní i akcí Rakouského kulturního institutu.

FŽO dlouhodobě spolupracuje s **Mezinárodním křesťanským velvyslanectvím Jeruzalém (ICEJ)**, podílí se na každoroční akci „Všichni jsme lidi“, která je zahájena pochodem proti antisemitismu a v jejímž rámci je veřejnost seznámena se zprávou o stavu antisemitismu za uplynulý rok.

FŽO se též oficiálně účastní práce The Task Force for International Cooperation on Holocaust Education, Remembrance and Research (Výkonné sdružení pro mezinárodní spolupráci v oblasti vzdělávání, připomínky a bádání o holocaustu - **ITF**), složeného ze zástupců vlád a nevládních organizací dvaceti čtyř evropských zemí. FŽO v roce 2011 nadále zastupoval Petr Papoušek, člen Prezidia FŽO. ČR v ITF zastupuje rovněž ředitel Památníku Terezín Jan Munk, který je také členem Prezidia FŽO.

FŽO dále spolupracuje s významnou vzdělávací institucí **ORT**, která se zaměřuje na aplikaci nových technologií zejména ve výukovém procesu a díky spolupráci s FŽO dodala počítačové vybavení Lauderovým školám při ŽO Praha.

SPOLUPRÁCE S DOMÁCÍMI INSTITUCEMI

Úřad vlády ČR

Příprava zasedání EJC

V roce 2011 probíhaly přípravy na zasedání Evropského židovského kongresu, které bylo plánováno na jaro roku 2012 v Praze. Nad zasedáním převzal záštitu premiér Petr Nečas, se kterým zástupci FŽO o této věci několikrát jednali. Přípravy se účastnili i zástupci Úřadu vlády. Podle

původní koncepce se měli zasedání Evropského židovského kongresu zúčastnit i premiéři několika dalších evropských zemí a Izraele. I v tomto ohledu byly ze strany premiéra a úřadu vlády učiněny velmi aktivní kroky.

Návrh zákona o majetkovém vyrovnání

FŽO se intenzivně a aktivně zúčastnila přípravy návrhu zákona o majetkovém vyrovnání státu s církvemi a náboženskými společnostmi. Jednání probíhala na úrovni vlády, ministerstva kultury, ale došlo i k mnoha dalším pracovním setkáním, a to s premiérem, s ministrem financí a dalšími členy vlády, se zástupci Svazu měst a obcí, atd. Círky a náboženské společnosti byly v těchto jednáních zastoupeny Českou biskupskou konferencí, Ekumenickou radou církví a Federací židovských obcí. K řešení problematiky byly ustaveny pracovní komise na několika úrovních. Komise dospěly nejdříve k definici parametrů nového modelu majetkového vyrovnání, které byly schváleny usnesením vlády a posléze zpracovány v paragrafovaném znění návrhu zákona (ministr Jiří Besser). Ten byl ve formě vládního návrhu koncem roku 2011 připraven k projednání Parlamentem ČR. (více na www.mkcr.cz)

Ostatní

Zástupce FŽO se účastní pravidelných zasedání **Rady vlády pro národnostní menšiny**. FŽO se ke statutu zástupce národnostní menšiny nepřihlásila, práce Rady se však nadále účastní jako „stálý host“.

Ministerstvo školství

Setkání T. Krause s ministrem Josefem Dobešem na izraelském velvyslanectví při přípravě jeho cesty do Izraele.

Ministerstvo vnitra

Při MV ČR byl vytvořen poradní orgán s pracovním názvem Task Force, který se zabývá projevy extremismu a neonacismu. FŽO se, vedle dalších organizací a aktivistů, podílí na jeho práci. V červenci se uskutečnilo bilaterální jednání pracovní skupiny Task Force C za účasti zástupce FŽO (T. Kraus) jako pozorovatele.

Ministerstvo zahraničí

Evropský institut odkazu šoa

FŽO se účastnila založení Evropského institutu odkazu šoa (European Shoah Legacy Institute – **ESLI**), který byl přímým výsledkem Mezinárodní konference o problematice majetku obětí holocaustu (HEA – Holocaust Era Assets), která se konala v r. 2009 v rámci evropského předsednictví ČR. Institut byl založen a financován Ministerstvem zahraničních věcí ČR, FŽO má zastoupení v jeho správní a dozorčí radě. V roce 2011 se řízení Institutu ujal nově jmenovaný ředitel Jaroslav Šonka, jehož nominace vzešla z výběrového řízení. Institut se věnoval zejména konstituování pracovních skupin a přípravě konferencí, které jsou plánovány na rok 2012 a další období. ESLI vydává vlastní výroční zprávy, více na www.shoahlegacy.org.

Ministerstvo kultury

FŽO bylo i nadále v pracovním styku s odborem církví a náboženských společností, mimo to však konzultuje některé projekty s dalšími odbory, zejména s těmi, které se zabývají památkovou péčí.

Centrum pro dokumentaci

FŽO dlouhodobě spolupracuje s Centrem pro dokumentaci majetkových převodů kulturních statků obětí II. světové války, a to již od jeho založení, které proběhlo v souvislosti s výstupy Smíšené pracovní komise vlády a FŽO v r. 2000. Centrum bylo zařazeno jako samostatné pracoviště Akademie věd ČR a posléze jako oddělení Ústavu pro soudobé dějiny AV. V souvislosti s transformací Akademie věd proběhly v r. 2011 přípravy i na transformaci Centra v samostatnou

obecně prospěšnou společnost. Jejím zakladatelem bude podle usnesení vlády Ministerstvo kultury, FŽO bude zastoupena v její správní i dozorčí radě. Vedle činnosti, již se Centrum vždy zabývalo, což je historický a archivní výzkum, bude dalším úkolem i restituční poradenství.

Ostatní instituce

Terezín

Vedle dlouhodobé spolupráce na projektech **Památníku Terezín** se FŽO zapojila i do dalších akcí, které mají za úkol připomínat památku obětí šoa, poskytnout prostor vzdělávacím programům a v neposlední řadě napomoci oživení města a regionu. Tyto záměry jsou realizovány ve spolupráci s **městem Terezín**, **Nadací Terezín** a dalšími institucemi. V roce 2010 se podařilo městu Terezín a Ústeckému kraji získat grant na revitalizaci města z prostředků EU. Jednotlivé záměry byly vždy konzultovány s FŽO a s institucemi, v nichž je FŽO zastoupena. Zejména se jedná o „**Nadační fond Leo Baeck**“ (viz výše). Dr. Jan Munk a dr. Tomáš Kraus se dále účastnili aktivit „**Institutu Raphaela Schächtera**“ a „**Nadace Defiant Requiem**“. Obě instituce vznikly z iniciativy amerického dirigenta **Murryho Sidlina**. Institut v červnu uspořádal ve spolupráci s FŽO a Ministerstvem zahraničních věcí politickou debatu v prostorách Černínského paláce, jakožto součást „**Hudební akademie**“, která byla věnována odkazu terezínských hudebních skladatelů. Série přednášek a seminářů se zúčastnili převážně frekventanti z USA. V říjnu bylo ve washingtonském „**Kennedy Centru**“ předvedeno představení „**Defiant Requiem**“, které navazuje na nastudování tohoto díla terezínskými vězni pod vedením Raphaela Schächtera. Koncert se setkal s velkým ohlasem v politických, kulturních a náboženských kruzích USA.

Husitská teologická fakulta Univerzity Karlovy v Praze

HTF UK požádala o účast zástupce FŽO v komisích pro rigorózní a doktorandská studia, nominován byl dr. Kraus, který se práce v komisi ujal.

Muzeum Sokolov

Jednání o stálé výstavě malíře Davida Friedmanna a expozici připomínající holocaust v kontextu jeho tvorby.

Politické, kulturní a společenské akce a činnosti

FŽO uspořádala 27. ledna 2011 již posedmé slavnostní setkání přeživších u příležitosti **Dne památky obětí holocaustu a předcházení zločinům proti lidskosti** v prostorách Senátu Parlamentu ČR. Akci jako každoročně připravila a organizovala Mgr. Alena Ortenová. Vzpomínkový akt se konal pod záštitou místopředsedy Senátu Parlamentu ČR Přemysla Sobotky a předsedkyně Poslanecké sněmovny Miroslavy Němcové, za účasti velvyslanců, politiků, kulturních a náboženských osobností a zástupců všech židovských organizací. European Jewish Fund přispěl významně svým grantem, který FŽO získala, k podpoře této významné události.

Restituce

FŽO, její tajemník dr. Kraus a obě pracovnice sekretariátu, i nadále zodpovídali celou řadu dotazů z domova a ze zahraničí o možnosti restitucí bývalého židovského majetku, dědických řízení, zákonech apod.

Odškodnění

FŽO poskytovala v průběhu roku 2010 i nadále informace k odškodnění obětí šoa z prostředků **Claims Conference** (Compensation Programs in Central and Eastern Europe Claims Conference – kancelář v Izraeli), **Ghetto-Rente**, projekt „**Maďarský vlak se zlatem**“ – **HGF** aj., realizovaných v ČR a v zahraničí. Sekretariát FŽO nadále zprostředkovává kontakty na kancelář Claims Conference v Tel Avivu přeživším, konzultuje s ředitelkou kanceláře CEECC dotazy klientů a klientek, poskytuje formuláře žádostí o odškodnění a informace o nových projektech, ve spolupráci

se sociálním oddělením Židovské obce v Praze, informace o sociálních programech Ministerstva práce a sociálních věcí i zaslání formulářů apod.

Kulturní a vzdělávací projekty

Sekretariát FŽO a tajemník Tomáš Kraus poskytovali konzultace nebo se podíleli na přípravě a tvorbě několika **filmových dokumentů**:

Nickyho rodina, režisér Matěj Mináč, celovečerní hraný dokument (slavnostní premiéra v lednu 2011 za účasti Sira Wintona)

Oltář a rotačka, režisér Jaroslav Hovorka, dokument o dr. Alfredu Fuchsovi z TV cyklu *Cesty víry*

Helga, režisér Miloš Zvěřina, animovaný dokument, oživující obrazy ak. malíčky Helgy Weissové-Hoškové

Muži z Lidic, režisérka Olga Strusková, příprava dokumentu o terezínských věznicích, kteří pohřbívali mrtvé z Lidic

Karla Poláčka předsín věčnosti, režisérka Dagmar Průchová, dokument o působení slavného spisovatele v tzv. Treuhandststelle

Vyvolení k utrpení, režisér Zdeněk Flídr, dvoudílný dokument o osudech židovského obyvatelstva na Šumavě a v Bavorském lese

Židovská Praha, prezentace společnosti Viking River Cruise

Sefardské dny v Praze

Mgr. Alena Ortenová a tajemník Tomáš Kraus se podíleli na přípravě, organizaci a zajištění akce, kterou pro Prahu připravila Španělská kancelář pro cestovní ruch a sdružení židovských obcí Red de Juderías. V březnu 2011 se uskutečnila prezentace *Sefardských cest* a slavnostní večeře ve velkém sále Židovské radnice za účasti velvyslanců USA, Izraele a dalších zemí a koncert sefardské hudby ve Španělské synagoze (Monica Monasterio a Horacio Lovecchio).

Další spolupráce:

Wintonovy vlaky – výstava fotografií a dokumentů ke 102. Narozeninám sira Nicholase Wintona, paralelně v Praze na Vyšehradě a v Londýně (autor Jaroslav Brabec, producentka Olga Menzelová)

Seminář v budově Židovské radnice: Česko-izraelská obchodní komora – přednáška o košer jídle (dr. Kraus)

Jednání s ředitelem České filharmonie Davidem Marečkem o spolupráci na projektu Defiant Requiem.

Odhalení pamětní desky na objektu „vila Hrdlička“, bývalém židovském majetku, v České Lípě.

Účast na odhalení památníku v areálu Radio Free Europe na Hagiboru.

Náboženské záležitosti

Vrchní zemský rabín **Efraim Karol Sidon** navštěvoval mimopražské židovské obce, přednesl modlitbu během národní tryzny v Terezíně a účastnil se dalších akcí.

Sekretariát FŽO zajišťoval jako každoročně dodávku *macesů* na svátky Pesach, *arba minim* a *lulavy* pro svátek Sukot a další náboženské potřeby, které byly distribuovány všem židovským obcím v ČR.

V rámci FŽO pokračoval **kurz kantorského zpěvu** a vedení bohoslužeb, které vedl i nadále rabín

Michael Dushinsky.

FŽO se podílela na přípravě a realizaci IX. ročníku festivalu **Tichý hlas pro Svatou zemi**, pořádaným v červnu římskokatolickou farností Roztoky v Libčicích nad Vltavou.

Antisemitismus

V květnu 2011 prezentoval tým autorů a autorek *Výroční zprávu o projevech antisemitismu v České republice za rok 2011*, kterou vydala Židovská obec v Praze. Zástupkyně sekretariátu FŽO Mgr. Alena Ortenová se zúčastnila prezentace a semináře/diskuze na téma extremismu a antisemitismu, kde Zprávu a metodologii výzkumu představila jedna z autorek médiím a zástupcům některých ministerstev, velvyslanectví USA, Židovského muzea a dalších organizací. Zpráva monitoruje některé projevy antisemitismu, ale i rasismu a xenofobie v ČR. (viz www.kehilaprag.cz). Sekretariát FŽO poskytuje odkaz na Zprávu jak v češtině, tak v angličtině domácím i zahraničním médiím a partnerským institucím.

Významné zahraniční návštěvy

leden	Douglas Davidson, zmocněnec vlády USA pro otázky holocaustu
únor	symposium vojenských kaplanů NATO (přednáška dr. T. Krause)
březen	návštěva Franka Möbuse, profesora Göttingenské univerzity
duben	návštěva Madeleine Albright, bývalé ministryně zahraničí USA
květen	setkání ředitelů poboček Nadace Konrada Adenauera ze zemí střední a východní Evropy v Praze, přednáška T. Krause s prohlídkou Židovského muzea
červen	Young Diplomats Forum Stuart Eizenstat, bývalý náměstek ministra financí a velvyslanec USA v EU
červenec	Ronald Lauder, prezident World Jewish Congress Zonta klub Praha-Bohemia (u příležitosti 20. výročí)
září	Sarah Eisemann (Annika Tetzner) - návštěva Prahy i Terezína u příležitosti vydání její knihy Červená stuhu. Dr. Kraus uvedl její knihu v Terezíně, i v Praze v nakladatelství Akademia
září	Baltimore Jewish Federation (the Jewish Federations of North America)
říjen	Hans-Gert Pöttering, bývalý předseda Evropského parlamentu (v rámci programu Konrad-Adenauer Stiftung) Horst Seehofer, bavorský ministerský předseda, s delegací
prosinec	Alan Dershowitz, významný americký právník

Zahraniční cesty

duben	<i>Budapešť</i>	zasedání výkonného výboru Evropského židovského kongresu, T. Kraus
květen	<i>Washington</i>	výroční konference Amerického židovského výboru (AJC)
	<i>Moskva</i>	seminář „Promoting Tolerance“ pořádaný Nadací Fridricha Neumanna a AJC, T. Kraus

červen	<i>Drážďany</i>	seminář Deutscher Evangelischen Kirchentag, T. Kraus - přednáška
	<i>Amsterdam</i>	zasedání International Task Force, P. Papoušek
	<i>Manchester</i>	Letní akademie kantorského zpěvu, rabín Dushinsky
	<i>Jerusalem</i>	zasedání Světového židovského kongresu (WJC), T. Kraus
září	<i>Brusel</i>	zasedání výkonného výboru Evropského židovského kongresu, T. Kraus
	<i>Jerusalem</i>	mise Česko-izraelské obchodní komory za účasti premiéra P. Nečase, T. Kraus
listopad	<i>Pasov</i>	zasedání Česko-německého fondu budoucnosti, T. Kraus
	<i>Brusel</i>	prezentace FŽO a EJC v zemích V 4 (Visegrád)
	<i>Amsterdam</i>	zasedání International Task Force, P. Papoušek

PROJEKTY FŽO

Sociální oblast

Domov sociální péče Hagibor

Pro klienty z mimopražských ŽO, kteří již nejsou schopni zůstat v domácnosti, bylo Federací židovských obcí zajištěno v Domově sociální péče Hagibor 5 lůžek.

Péče o památky

Dlouhodobý projekt postupné rekonstrukce, obnovy a zachování movitých a nemovitých židovských památek na území ČR, které jsou v majetku FŽO

V roce **2011** se uskutečnila v pořadí již **desátá etapa** dlouhodobého projektu FŽO v ČR, zaměřeného na záchranu, postupnou obnovu a údržbu rozsáhlého souboru vybraných židovských památek. Tento projekt se v souladu s předem stanovenými a schválenými pravidly týká především objektů, které se nacházejí v územní působnosti mimopražských židovských obcí, jsou v majetku FŽO a jejich obnova nemohla být z důvodu nedostatku financí prováděna již dříve. Řada z nich je i přes provedení úvodních záchranných prací stále ještě v nedobré, a s ohledem na svůj význam, i značně nedůstojném stavu.

Jak bylo již dříve konstatováno, stav židovských památek je v určitých oblastech ČR (zejména v severních a západních Čechách) ovlivněn podstatně horší výchozí situací (násilné devastace způsobené nacisty, později vandaly, zloději, a neřídka i úřady) a velmi sporadickou existencí jakýchkoli, byť třeba jen skromných pokusů o údržbu a opravy. Památky, jejichž obnova je v rámci tohoto projektu od roku 2002 prováděna, vybraly jednotlivé židovské obce na základě svých dobrovolných rozhodnutí, a pro usnadnění dalšího postupu je darovacími smlouvami vlastnický převod na **FŽO**. Do dnešního dne tak již bylo převzato **94** židovských hřbitovů, **10** synagog a **3** obecní domy. Převod některých dalších objektů je projednáván. Jedná především o hřbitovy ve vlastnictví měst, obcí, nebo subjektů zřizovaných státem. Organizací vlastních prací, jejich zajišťováním a vším potřebným co s tím souvisí, je podobně jako v případě objektů Židovské obce v Praze, pověřena **Matana, a.s.**

Konkrétní program každoroční činnosti je stanovován na základě priorit, mezi které patří především památková hodnota jednotlivých objektů a jejich ohroženost z hlediska současného stavebního stavu, riziko dalšího zhoršování tohoto stavu v případě odkládání záchranných prací, ohroženost vandalismem a samozřejmě také možnosti doplňkového financování z ostatních veřejných zdrojů (příspěvky z programů státní památkové péče, ostatní dary apod.).

V roce 2011 směřovalo z prostředků NFOH na opravy památek ve vlastnictví FŽO celkem **5.597.500,- Kč** (o 2,5 tis. Kč méně než v r. 2010 a o 202,5 tis. Kč méně než v r. 2009). Z toho si FŽO ponechala **95,5 tis. Kč** pro vlastní administraci a komisionáře Matana, a.s., pověřila účelným využitím částky ve výši **5.502 tis. Kč**. Díky úsilí pracovníků správy budov a hřbitovů Matana, a.s., se k této sumě podařilo z nejrůznějších dotací a grantů přidat dalších **3.229,2 tis. Kč** (o 715,2 tis. Kč více než v r. 2010 a o 902,2 tis. Kč více než v r. 2010), což s ohledem na setrvalé nepříznivý vývoj v oblasti státních financí znamená mimořádně významný úspěch. Limit technickoorganizačních nákladů, původně stanovený ve výši **685 tis. Kč**, byl sice o **75 tis. Kč** překročen, toto překročení, způsobené zvýšenými mzdovými náklady kanceláře Matana – SBH, však bylo předem řádně projednáno a schváleno. Souviselo s přijetím nového pracovníka a rozšířením spektra činností o dokumentaci náhrobků a epitafů. Skutečné čerpání správních nákladů tak v roce 2011 činilo **760 tis. Kč**, což představuje **13,58 %** z výše příspěvku NFOH (11,3 % v r. 2010 a 10,9 % v r. 2009) a **8,43 %** z celkových nákladů projektu (7,5 % v r. 2010 a 7,2 % v r. 2009).

Celkově čerpaná částka ve výši 9.019,8 tis. Kč (5.597,5 + 3.229,2 + 123,7 + 69,4) znamenala vůči možnostem projektu překročení o 193,1 tis. Kč (o 2,18 %), které byly uhrazeny z příjmů projektu (123,7 tis. Kč) a z vlastních prostředků FŽO (69,4 tis. Kč). K této skutečnosti došlo se souhlasem FŽO a na základě předchozího projednání.

Významnější práce obnovy se v roce 2011 uskutečnily na celkem **89** hřbitovech a **3** synagogách, přičemž k těm nejpodstatnějším patřily např. další etapy prací souvisejících se záchranou hřbitovních areálů v **Bečově nad Teplou, Bučovicích, Budyni nad Ohří, Bzenci, Dambořicích, Ivanovicích na Hané, Kolinci, Kožlanech, Loučimi, Pňovanech, Podivíně, Pohořelicích, Polici u Jemnici, Radouni u Štětí, Roudnici nad Labem, Rousínově, Slavkově, Strážnici, Stříbře, Švihově, Tovačově, Ústěku a Znojmě**. Mezi dalšími lze jmenovitě uvést např. židovské hřbitovy v *Batelově, Blovicích, Čížkovicích, Dolní Lukavici, Drmoulu, Horažďovicích, Janovicích, Jihlavě, Kojetíně, Kunějovicích, Lošticích, Malé Šitboři, Moravském Krumlově, Nečtinách, Podmoklech, Pořejově, Přesticích, Stríteži, Štěnovicích, Tachově, Telči, Telicích, Terešově, Třešti, Uherském Brodě, Velharticích a Velké nad Veličkou*. Na těchto, i na většině ostatních hřbitovů, pak samozřejmě zároveň probíhala základní celoroční údržba spočívající v ostraze, drobných opravách hřbitovních objektů, ošetřování stromů a v průběžném odstraňování nevhodné vegetace a odpadů.

Za události zajímavé, pokud se týká architektury a kvalitního řemesla, lze kromě spolupráce na projektu **Revitalizace** upozornit např. na restaurování historicky cenných náhrobků na **hřbitovech v Bučovicích, Kožlanech, Kolinci, Pňovanech, Pohořelicích, Roudnici nad Labem, Strážnici a Švihově**, na pokračování oprav obřadních síní v **Radouni, Tovačově** (1889 - arch. Max Fleischer) a **Bzenci**, oprav hrobnického domku ve **Stříbře**, na rozsáhlou rekonstrukci zeleně v **Rousínově a Znojmě**, na další etapě vyzvedávání nacisty odcizených a zasypaných náhrobků v **Bečově nad Teplou**, spolupráci s **Rothschild Foundation** v rámci dlouhodobého projektu **dokumentace epitafů** a některé další.

Uvedené údaje zcela jasně a přesvědčivě dokládají, že projekt obnovy židovských památek FŽO v ČR je více než smysluplný, úsporně a racionálně vedený a v plném rozsahu probíhá podle původních předpokladů.

Přehled dotací a darů získaných pro projekt rekonstrukce a obnovy židovských památek v roce 2011

objekt	poskytovatel	částka v Kč
Mor. Krumlov- žid. hřbitov	dot.- města Mor. Krumlov	40 000,00

Bzenec - žid. hřbitov	dot.- Min. kultury ČR	71 000,00
Ivanovice na Hané- žid. hřbitov	dot.- Min. kultury ČR	50 000,00
Kolinec - žid. hřbitov	dot.- Min. kultury ČR	200 000,00
Roudnice n. Labem- žid. hřbitov	dot. - město Roudnice n. L.	93 000,00
Bučovice - žid. hřbitov	dot.- Min. kultury ČR	90 000,00
Podivín- žid. hřbitov	dot.- Min. kultury ČR	181 000,00
Kožlany - žid. hřbitov	dot.- Min. kultury ČR	313 000,00
Dambořice- žid. hřbitov	dot.- obce Dambořice	50 000,00
Jihlava- žid. hřbitov	dot.- město Jihlava	50 000,00
Loučim- žid. hřbitov	dot.- Min. kultury ČR	100 000,00
Pňovany - žid. hřbitov	dot.- Min. kultury ČR	80 000,00
Tovačov- žid. hřbitov	dot.- Olomoucký kraj	50 000,00
Pohořelice- žid. hřbitov	dot.- Min. kultury ČR	90 000,00
Strážnice- žid. hřbitov	dot.- město Strážnice	180 000,00
Police - žid. hřbitov	dot.- Min. kultury ČR	60 000,00
Slavkov u Brna- žid. hřbitov	dot.- město Slavkov u Brna	70 000,00
Střítež - žid. hřbitov	dot.- Min. kultury ČR	50 000,00
Švihov- žid. hřbitov	dot.- Min. kultury ČR	192 000,00
Ústěk- žid. hřbitov	dot.- Min. kultury ČR	300 000,00
	dot.-Ústecký kraj	200 000,00
Znojmo - žid. hřbitov	dot.- SFŽP-OPŽP	28 143,10
	dot.- SFŽP-OPŽP	394 003,40
Strážnice-žid. hřbitov	dar - Nadace ŽOP	30 000,00
hřbitovy FŽO	dar - Rothschildova nadace	116 270,56
Rousínov-žid. hřbitov	dar- P. Zvědělík	129 273,00
Šumperk - žid. hřbitov	dar - APATOR METRA	15 000,00
Tachov - žid. hřbitov	dar - D. Neubauer	6 501,75
celkem		3.229,791,80

Projekt Revitalizace židovských památek z IOP

V roce 2011 pokračovala realizační fáze projektu a byly zahájeny stavební práce na všech 15 objektech v deseti lokalitách (Ústěck, Jičín, Brandýs n. L., Plzeň, Březnice, Nová Cerekev, Polná, Boskovice, Mikulov, Krnov).

Činnost Řídicího a realizačního týmu projektu

Řídicí tým projektu se scházel ve složení Jiří Daníček a Jan Munk (za FŽO), Michal Borges a Jiří Pacovský (za ŽOP), Marta Malá (za NFOH) a Jan Kindermann (koordinátor).

Realizační tým pracoval ve složení Jan Kindermann (koordinátor), Gabriela Slezáková (účetní), Renata Bernatová (administrátor), Arno Pařík (odborný a památkový dozor), Květa Svobodová (manažer programových částí) a Zdeněk Skála (Technický manažer projektu)

Finanční řízení a monitoring projektu

Za období roku 2011 byly předloženy celkem 3 Oznámení o změnách projektu, která řeší přesun nerealizovaných činností a na ně navázaných finančních prostředků do dalších etap.

Monitorovací zpráva za etapu 5 (1. 10. 2010 - 31. 12. 2010) byla předložena k 27. 1. 2011, Monitorovací zpráva za etapy 6 a 7 (1. 1. 2011 - 30. 6. 2011) byla předložena k 28. 7. 2011 a Monitorovací zpráva za etapu 8 (1. 7. 2011 - 30. 9. 2011) byla předložena k 31. 10. 2011. Všechny Monitorovací zprávy byly Ministerstvem kultury ČR schváleny bez výhrad.

Zpracování projektové dokumentace a vydání stavebního povolení

Na základě podepsané smlouvy o dílo byla zpracována Ateliérem Soukup k 6. 3. 2011 projektová dokumentace realizace stavby. Většina stavebních povolení byla vydána v průběhu měsíce března, poslední stavební povolení na rekonstrukci synagogy v Mikulově bylo vydáno 30. 6. 2011.

Výběrové řízení na poskytovatele expertní podpory

- a) Zpracování libret a scénářů tematických expozic. Vítězný uchazeč: LN-design s.r.o.
- b) Monitorování projektu, sledování finančního plánu, řízení rizik. Vítězný uchazeč: EUFC CZ, s.r.o.
- c) Zajištění právních služeb. Vítězný uchazeč: Schönherr, s.r.o.

Výběrové řízení na technický dozor investora

Vítězný uchazeč: D-plus projektová a inženýrská, a.s.

Výběrové řízení generálního dodavatele stavby

Vítězný uchazeč: Gema Art Group, a.s.

PŘEHLED HOSPODAŘENÍ FŽO

V roce 2011 obdržela Federace židovských obcí v ČR dar za účelem péče o židovské kulturní dědictví v celkové výši 14.870.000,- Kč.

FŽO použila dar v souladu se smlouvou na účely kulturní, vzdělávací, publikační a na náboženskou činnost, na opravy, údržbu a technické zhodnocení vlastního majetku, na podporu vzdělávání a na

činnosti propagující židovskou pospolitost v Čechách a na Moravě v rámci České republiky i vůči zahraničí. Na základě rozhodnutí Rady FŽO byla celková částka rozdělena následujícím způsobem:

5 850 000,- Kč bylo rozděleno mezi židovské obce a přidružené organizace, vyúčtování předloží tyto organizace samostatně.

9 020 000,- Kč bylo použito na aktivity a provoz Federace židovských obcí v ČR.

Provoz FŽO

Kulturní aktivity 15 000,- Kč

FŽO přispěla částkou 10.000 Kč na charitativní koncert Nadačního fondu obětem holocaustu a částkou 5.000,- na festival pro židovskou čtvrť Boskovice.

Publikační činnost 2 857 000,- Kč

Z daru Židovského muzea v Praze byl hrazen veškerý provoz redakce Roš Chodeš, měsíčníku Federace židovských obcí, který je distribuován do celé ČR i do zahraničí. Do této činnosti jsou zahrnuty veškeré náklady, tedy i provozní, které se týkají vydávání měsíčníku, tj. mzdy redaktorů, služby spojené s provozem redakce jako je nájemné společnosti Matana, a.s., energie, tisk časopisu, ročenky i kalendáře Luach atd. Všechny tyto činnosti tak souvisí s publikační činností, že je lze jen těžko oddělit. Redakce je samostatným oddělením FŽO. Působí v ní tři redaktorky (jeden na poloviční úvazek) administrativní pracovnice, která také zajišťuje výtvarné řešení časopisu.

Náboženská činnost 747 000,- Kč

FŽO hradila provoz kanceláře vrchního zemského rabinátu, jehož činnost je zaměřena na duchovní servis mimopražským židovským obcím. Vrchní rabinát má 4 stálé zaměstnance – vrchního zemského rabína, vedoucího vrchního rabinátu, rabína pro Moravu a sekretářku. Příležitostný servis vykonávali další nižší duchovní na DPP. Všechny náklady tohoto střediska souvisí s duchovenskou činností rabinátu.

Údržba majetku 114.000,- Kč

FŽO hradila za služby za správu nemovitostí akciové společnosti Matana dle komisionářské smlouvy a dále hradila mzdy správcům hřbitovů FŽO.

Propagace židovské komunity 154 000,- Kč

Federace podpořila účast sportovců na Mezinárodních hrách Maccabi 2011, které se konaly ve Vídni částkou 10 000 Kč. Dále podpořila účastí i finanční pomocí pietní shromáždění v lednu 2011 v Plzni a v květnu 2011 Tereziánskou tryznu (po 5 000 Kč).

Federace je hlavním organizátorem Dne uctění obětí památky holocaustu, který se každoročně odehrává v Senátu Parlamentu ČR za účasti politických představitelů a přeživších. Tuto akci financovala částkou 35 000 Kč. Tato rubrika zahrnuje dále cestovní náhrady za zahraniční služební cesty, které souvisí s propagací české židovské komunity v zahraničí, seznam těchto cest je samostatnou přílohou vyúčtování.

Provozní náklady 5 193 000,- Kč

Uvedená částka byla použita na vlastní provoz sekretariátu FŽO - mzdy, odvody, cestovné, nákup hmotného i nehmotného majetku, jako je nákup nového služebního vozu, provoz rekreačního střediska FŽO v Krchlebech, členské poplatky mezinárodním židovským institucím apod.

Rozvaha k 31. 12. 2011 v tis. Kč

aktiva

položka	text	stav ke 31. 12. 2011
A.	Dlouhodobý majetek	30 604
A II.	Dlouhodobý hmotný majetek celkem	35 105
A III.	Dlouhodobý finanční majetek celkem	496
A IV.	Oprávký k dlouhodobému majetku celkem	-4 997
B.	Krátkodobý majetek celkem	12 159
B II.	Pohledávky celkem	3 453
B.III.	Krátkodobý finanční majetek celkem	8 611
B.IV.	Jiná aktiva celkem	95
	Aktiva celkem	42 763

pasiva

položka	text	stav ke 31.12.2011
A.	Vlastní zdroje celkem	37 941
A.I.	Jmění celkem	37 182
A.II.	Výsledek hospodaření celkem	759
B.	Cizí zdroje celkem	4 822
B.II.	Dlouhodobé závazky celkem	230
B.III.	Krátkodobé závazky celkem	3 233
B.IV.	Jiná pasiva celkem	1 359
	Pasiva celkem	42 763

Výsledovka k 31. 12. 2011 v tis. Kč

položka	text	stav ke 31.12. 2011
A.	Náklady	
A.I.	Spotřebované nákupy celkem	533
A.II.	Služby celkem	14 085
A.III.	Osobní náklady celkem	10 100
A.IV.	Daně a poplatky celkem	56
A.V.	Ostatní náklady celkem	11 913
A.VI.	Odpisy celkem	699
A.VII.	Poskytnuté příspěvky celkem	5 876
	Náklady celkem	43 262

B.	Výnosy	
B.I.	Tržby za vlastní výkony a za zboží celkem	672
B.IV.	Ostatní výnosy celkem	430
B.V.	Tržby z prodeje majetku	92
B.VI.	Přijaté příspěvky celkem	20 836
B.VII.	Provozní dotace celkem	22 405
	Výnosy celkem	44 435
C.	Výsledek hospodaření před zdaněním	1 173
D.	Výsledek hospodaření po zdaněním	1 173

KONTAKTNÍ INFORMACE

Sídlo: Maiselova 18,
110 00 Praha 1
Tel.: 224 800 824, 224 800 585
Fax: 224 810 912

e-mail sekretariat@fzo.cz
web www.fzo.cz
Č. účtu: 1936511339/0800
IČO: 00438341
